

Barendrecht

Contactblad

N° 141 Jaargang 2015/1

Het geheugen van Barendrecht

Nog altijd
even ambachtelijk

DE **Weypoort**
DICK SCHUMACHER

Kaasspecialzaak De Weypoort
Middenbaan 87
telefoon: 0180 - 61 29 29
www.deweypoort.nl

Velo Beheer BV

Postbus 27
2990 AA Barendrecht

Voordijk 275
2992 AL Barendrecht

Kraima
Middenbaan 81 Barendrecht
Tel. 0180 612059

Dimago® is ons exclusieve merk lak- en muurverf. Onze verf (ook de grondverf) is te mengen in maar liefst 1950 kleuren. Verkrijgbaar in diverse glansgraden, waarbij dimago® zijdeglans ook in een watergedragen kwaliteit verkrijgbaar is.

Riba

Dorpsstraat 129, 2992 BD Barendrecht,
Tel.: 0180 - 61 33 46, www.ribadetail.nl

Plezierig zaken doen met Berkman!

Een familiebedrijf dat 100 jaar bestaat. Zeker in de huidige snelle wereld lijkt dat een prestatie die niet meer van deze tijd is.

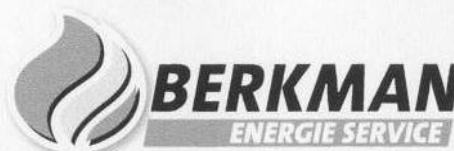
Momenteel behoort Berkman Energie Service tot één van de grotere onafhankelijke leveranciers van brandstoffen en smeermiddelen in Nederland. Zaken doen met Berkman Energie Service betekent betrouwbaarheid, duidelijkheid, maar vooral op een plezierige manier zaken doen met elkaar.

Plezierig zaken doen betekent voor ons:

Wat maakt ons bedrijf voor u plezierig? De medewerkers, de producten, de prijzen? Woorden alleen zijn hierbij onvoldoende. Maak persoonlijk kennis met ons en ervaar voor uzelf de plezierige sfeer en duidelijke cultuur van Berkman Energie Service!

- Maatwerk leveren
- Weten wie onze klanten zijn
- Onze jarenlange kennis en ervaring aan u beschikbaar stellen

- Dag en nacht bereikbaar zijn
- Kwaliteitsproducten tegen concurrerende prijzen
- Duidelijke afspraken zonder kleine lettertjes

Het brood van
Bakkerij Pot is
net zo'n feest

In de luxe
winkels van
bakkerij Pot
vindt u een zeer
groot assorti-
ment, iedere
dag versgebak-
ken broodsoor-
ten. Voor u
zeker aanleiding
genoeg de win-
kel vol lekkernijen
te bezoeken.

bakkerij pot

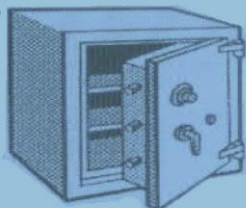
Bakkerij: Singel 29 - 2992 BN
Barendrecht Tel.: 0180 - 613 356

Filialen:

Onderlangs 15 Barendrecht
Tel.: 0180 - 612 043

NIEUWE EN OCCASION BRANDKASTEN

RECHTSTREEKS UIT EIGEN FABRIEK!
CA. 500 STUKS
OP VOORRAAD

BRANDKASTENFABRIEK
N.A. VAN DEN HOVEN & ZN. B.V.
WWW.VDHSAFES.NL / TEL. 0180-612988

hét adres voor **tanken wassen** **shoppen**

**aanhangwagen
verhuur**

ziedewij
pitstop van Barendrecht

Middelweg 3 - Barendrecht

VIJFVINKEL

SCHOENEN

Middenbaan 98 • 2991 CT Barendrecht
Tel. 0180 - 613 221 • Fax 0180 - 611 314

Dorpsstraat 141 • 2992 BD Barendrecht • tel: 0180-612130
www.diggels-eetcafe.nl

Van der Linden

**Internationaal Transport
Agrarisch Loonbedrijf
Garagebedrijf**

Koedood 27 Barendrecht Tel. (0180) 612911 Fax (0180) 620391

Automobielbedrijf M. Vogelaar

Onderhoud - reparaties - verkoop automobielen
APK keuringen

v.d. Meulenstraat 6 - 2992 KM Barendrecht
Telefoon 0180 - 394666

KTV • hi-fi • video

Gloeilampen • tl-

buizen

vof
Veenelektronika
ONDERLANGS 1 BARENDRECHT
TELEFOON (0180) 69 00 50

Bespaar tot 50%
op uw **ICT** en **telefonie** met

 DIGISOURCE
UW DIGITALE BRON!

BEHEER

TELEFONIE

CONNECTIVITEIT

CLOUD

DIGISOLAR

Bel **088 3 444 777** of ga naar **digisource.nl**
en ontvang gratis een vrijblijvende offerte

paul casteleijn
HOVENIERS ^{B V}

Noldijk 126 2991 VL Barendrecht
Tel. 078-6771123 Fax.078-6771118
www.paulcasteleijn.nl

**Aannemers van grond-,
weg- en
waterbouwkundige
werken**

Barendrecht - Tel. (0180) 61 35 22 - Fax (0180) 61 91 60
Postadres: Postbus 6 - 2990 AA Barendrecht

kiwa

Contactblad

Inhoudsopgave

	Van de redactie	2
	Verenigingsnieuws	2
<i>Wim de Regt en Roelof Roomer</i>	Tumoba zette Barendrecht op de (wereld)kaart	4
<i>Dick den Braber</i>	Op bezoek bij Dick Mooijaart	6
<i>Nel den Otter</i>	Wie wat bewaart, heeft wat	7
<i>Barend Zinkweg</i>	Jiskoot in de molen	10
<i>Cees Vermeer</i>	Expositie "Hoera! 70 jaar bevrijd!"	11
<i>Maike Roomer-van Roosmalen</i>	De Nederlandse Vlag	13
	Boek "94 jaar Harmonievereniging"	14
<i>Maike Roomer-van Roosmalen</i>	Zoekplaatje	14
<i>Roelof Roomer</i>	Opening expositie over Holocaust	15
<i>Linda Hagendijk</i>	Masterclass Delfts Blauw verzamelen	16

Colofon

Het Contactblad is een uitgave van de Historische Vereniging Barendrecht en verschijnt vier maal per jaar. Overname van artikelen is uitsluitend toegestaan met bronvermelding.
Redactie: J.E.J. Blinde jr., R.J. Roomer en mevr. M. Roomer-van Roosmalen

e-mail: contactblad@historischbarendrecht.nl

Sluitingsdatum inlevering kopij voor het volgende nummer: 31 mei 2015

ISSN 0169-5460

Ledenadministratie

Voor aanmelding voor en opzegging van het lidmaatschap alsmede voor het doorgeven van een adreswijziging gelieve u contact op te nemen met de ledenadministratie:

Mw. N. Verschoor

e-mail: info@historischbarendrecht.nl

De contributie bedraagt € 17,50 per jaar. Een extra bijdrage is altijd welkom.

Op de voorplaat

De watertoren en de Dorpskerk in de voorjaarszon. Foto: RoRoBa

Onlangs las ik een artikel over “mensen bezig houden”. Vroeger, zo stond er, speelde je buiten met knikkers, ging je tollen op straat of speelde je verstoppertje of blindemannetje, en even plotseling als onverklaarbaar verdween dat weer, gevolgd door wat anders. Ook de “gezellige” spelletjes van vroeger, waarvan er nog een aanzienlijk aantal in de collectie van de Historische Vereniging Barendrecht aanwezig zijn, schijnen uit te zijn. Niemand schreef er toen over, maar nu liggen er bij de boekhandel alle mogelijke werken en werkjes over allerlei nuttige en nutteloze bezigheden. Ondanks het feit dat alles wordt verkocht schijnt men zich toch nog te vervelen met de diverse boekjes over “vouwen in karton, kaktussen kweken, balspelletjes en touwknopen”. Een eenvoudige maar erg nuttige oplossing tegen de verveling is het verrichten van vrijwilligerswerk. Vele instanties kunnen eenvoudigweg niet zonder en daarbij zijn de vrijwilligers, meestal achter de schermen, de drijvende kracht.

Zo ook bij de Historische Vereniging Barendrecht, waar we iedere dinsdagmiddag in D’Ouwe School aan de Dorpsstraat bijeenkomen en een ieder actief is op zijn eigen “stekkie”. Of het nu de Archiven Oud Barendrecht en Genealogie, de Bibliotheek en Archief, Foto’s van vroeger, of Restauratie en onderhoud/voorwerpen betreft, overal gonst het van de activiteiten. Rond een uur of drie gaat de bel ... het is koffietijd ... en tijdens dit samenzijn worden de ervaringen van de afgelopen week doorgesproken, gevolgd door het nieuws en de mededelingen van het bestuur. Ter illustratie heb ik er deze keer eens een foto van gemaakt, zoals u kunt zien een aardig gezelschap en toch was deze dag groep niet compleet. Dit nu is juist de insteek van dit redactiestuk. Binnen de diverse werkgroepen is er altijd ruimte voor en behoefte aan vrijwilligers ... Wellicht is er onder de lezers van dit Contactblad iemand die zich voor een van de werkgroepen als vrijwilliger beschikbaar kan stellen en zodoende met zijn of haar kennis en ervaring ter ondersteuning kan zijn. U bent van harte welkom!

Wij wensen u veel leesplezier.

De vitrine op de Middenbaan

Wist u dat de Historische Vereniging Barendrecht een doorlopende expositie heeft in het centrum van Barendrecht? Op de Middenbaan in Barendrecht is op de hoek bij de ING Bank een vitrine ingericht met een regelmatig wisselende expositie van objecten uit de collectie. Telkens met een ander thema. Voor de vitrine en starend naar de objecten waan je jezelf even terug in de tijd. Dit alles is ook weer het werk van vrijwilligers. Mevrouw Joset Verboom en de heer Ludwig Louwerse zorgen voor deze wisselende expositie. Mocht u een dezer dagen op de Middenbaan in Barendrecht komen, maak eens een tochtje naar het verleden. Het is de moeite waard.

Nieuwe vrijwilligster

Bij de afdeling Documentatie ontwikkeling Barendrecht is een vrijwilligster toegevoegd. Mevrouw Ronie Baank is beschikbaar ter ondersteuning op de afdeling van de heren Cees Vermeer en Teun van Wijk. Mevrouw Baank is woonachtig in Barendrecht en heeft ervaring bij onder andere de overheid in het bijhouden en werken met archieven. Op bijgaande foto mevrouw Baank.

Ingebrachte stukken

Van mevrouw C. de Koning uit Barendrecht ontvingen wij een aantal interessante kranten en losse krantenartikelen met betrekking tot het verleden. Het betreft een aantal bijzonder goed bewaard gebleven exemplaren van de "Histokrant" met als hoofdthema "de geschiedenis als actualiteit". De desbetreffende stukken zijn door de afdeling Bibliotheek en Archief beoordeeld en geklasseerd. Op bijgaande foto een blik op de ingebrachte stukken.

Van mevrouw De Looze hebben we een serie schoolkaarten aangeboden gekregen. Na inventarisatie hebben we de bij ons ontbrekende schoolkaarten hiermee aangevuld en ingebracht op de inventarislijst.

Algemene Ledenvergadering

Hiermee nodigt het bestuur van de Historische Vereniging Barendrecht u van harte uit voor de Algemene Ledenvergadering, die gehouden zal worden op dinsdag 19 mei 2015. De vergadering vindt plaats in D'Ouwe School en vangt aan om 19.30 uur.

Aansluitend zal de heer C. Vermeer herinneringen ophalen aan Barendrecht.

Agenda

- 1 Opening
- 2 Vaststelling van de agenda
- 3 Notulen van de Algemene Ledenvergadering van 13 mei 2014
- 4 Ingekomen stukken
- 5 Jaarverslag van de secretaris
- 6 Jaarverslagen van de werkgroepen
- 7 Jaarverslag van de penningmeester
De onder 3, 5, 6 en 7 genoemde verslagen zijn op verzoek een week voor de vergadering te verkrijgen bij de secretaris en liggen tevens op de vergadering ter inzage.
- 8 Verslag van de kascontrolecommissie
- 9 Verkiezing van de nieuwe kascontrolecommissie
- 10 Bestuursverkiezing
De heer J. Kooy is aftredend en stelt zich herkiesbaar als bestuurslid. Volgens artikel 13 lid 3 van de Statuten kunnen vijf of meer leden voor aanvang van de vergadering schriftelijk aan het bestuur kandidaten kenbaar maken.
- 11 Bestuursbeleid
- 12 De begroting
- 13 Vaststelling van de contributie
- 14 Rondvraag

**‘Techneuten’ leverden grote bijdragen
aan mechanisering in de tuinbouw**

Wim de Regt en Roelof Roomer

BARENDRECHT KENT TALRIJKE (FAMILIE)BEDRIJVEN MET EEN LANGE EN BOEIENDE GESCHIEDENIS. IN EERDERE UITGAVEN PUBLICIEERDE HET CONTACTBLAD REEDS VERHALEN OVER DERGELIJKE ONDERNEMINGEN. DE SERIE WORDT VOORTGEZET MET DE HISTORIE VAN HET MECHANISATIEBEDRIJF TUMOBA DAT TUINBOUWMACHINES ONTWERPT EN CONSTRUEERT.

Een vraag in menig huis aan het einde van de werkdag: ‘Wat schaft de pot vandaag?’ Uit de keuken wordt dan vaak ‘spruitjes’ geroepen. Vertrouwde Hollandse kost op tafel.

Barendrecht heeft wat met spruiten. De teelt van deze groente werd in de tuinbouw een belangrijke activiteit, nadat de teelt van aardbeien (‘errebaie’ in het plaatselijke dialect) aan het einde van de jaren ’50 en het begin van de jaren ’60 van de vorige eeuw naar landen in Oost-Europa was verhuisd. De handmatige pluk van de rode vruchten was te duur geworden. In Polen, Roemenië en Bulgarije was dit werk goedkoper. Barendrecht was toen spoedig niet langer de grootste producent van aardbeien, met in het hoogseizoen dagen waarop 300.000 kilogram naar de veiling werd gereden.

Wat met aardbeien niet kon, was met spruiten wél mogelijk: machinaal oogsten. Dat was financieel aantrekkelijk, leverde meer efficiency op en uitzicht op grotere productie. Het was het bescheiden begin van de mechanisering van de tuinbouw – in Barendrecht en de rest van het land.

Deze ontwikkeling is de tweede schakel in de ketting die het voormalige dorp met de spruitenteelt verbindt. De vervanging van handenarbeid door machines was namelijk de basis voor de oprichting van het mechanisatiebedrijf Tumoba, na bijna een halve eeuw uitgegroeid tot een onderneming die wereldwijd oogstmachines en andere machines voor de tuinbouw ontwerpt en bouwt. Achter de muren van het bedrijfspand aan de Gebroken Meeldijk gaat méér schuil dan fietsende voorbijgangers vermoeden.

Piet Molenaar (1936) heeft in 1966 waarschijnlijk nooit gedacht dat zijn bedrijfje een van de belangrijkste constructeurs van tuinbouwmachines zou worden en aldus een grote bijdrage zou leveren aan de mechanisering van deze sector. Als vertegenwoordiger van een onderneming in dezelfde branche had hij de nodige kennis opgedaan, toen hij onder de naam Firma P. Molenaar begon met de verkoop en reparatie van tuinbouwmachines, destijds nog een weidse naam voor de apparatuur in een loods op de tuinderij van zijn vader aan de Ziedewijdsenade.

De oprichter ontpopte zich als een inventieve ondernemer met een technische knobbel. In zijn hoofd speelde hij voortdurend met ideeën om bestaande machines te verbeteren – innoveren heet dat tegenwoordig met een modewoord. Zijn broer, hts’er met een baan elders, zat op dezelfde gedachtlijn. Het eerste resultaat van hun gezamenlijke denkwerk was een zogeheten leesband voor het sorteren van spruiten. De machine viel goed in de markt die voor een jong bedrijf omvangrijk was, ruwweg het eiland IJsselmonde, Voorne en Putten, de Hoeksche Waard en het Eiland van Dordrecht. Tuinbouw was daar in de jaren ’60 nog een bloeiende bedrijfstak.

De eerste spruitenplukmachine uit 1975

Het succes met hun eerste machine was voor beide ‘technuten’ inspiratie om voort te gaan op de weg naar verdere mechanisering van de tuinbouw. De vraag uit de markt was dat eveneens. Tuinders investeerden meer en meer in machines die handenarbeid overbodig maakten.

De doorbraak naar substantiële groei was de constructie in 1975 van een mobiele spruitenplukmachine. Voor een vaste opstelling in een schuur bestonden al plukmachines; de mobiele machine van de broers Molenaar maakte het mogelijk om die op het land te gebruiken. Het was opnieuw een stap in het mechaniseringproces. De markt reageerde er positief op. De uitbreiding van het bedrijf van Piet Molenaar hield vanaf die periode nagenoeg gelijke tred met de stijgende vraag naar spruitenplukmachines. De Firma P. Molenaar bouwde de machines op bestelling en volgens specifieke wensen van de koper – tailor made.

De loods op de Ziedewijdsenade werd te krap voor de groeiende onderneming. In 1977 verhuisde Molenaar naar een nieuw bedrijfspand aan de Gebroken Meeldijk, met afmetingen die tot in de verre toekomst toereikend zijn. Een jaar eerder was de onderneming al omgezet in een besloten vennootschap; de vertrouwde firmanaam werd toen veranderd in – modieuzer – Tumoba, samenvoeging van Tuinbouwmachines Molenaar Barendrecht. De nieuwe naam was meer aansprekend voor klanten over de grens. Het volwassen bedrijf leverde inmiddels ook machines aan tuinders in het nabije en verre buitenland.

Pionier Molenaar nam in 1993 (fysiek en financieel) afscheid van de onderneming met de overdracht aan zijn zoons Henk (51) en Leo (48). Van werknemer werden zij toen directeur en eigenaar van het familiebedrijf.

Net als hun vader en oom zijn beide broers vrijwel onafgebroken bezig met verdere verbeteringen van hun machines. Nieuwe technologieën vertalen ze in de constructie van de apparatuur. In de productiehal worden high tech-machines gebouwd en het einde is nog lang niet in zicht.

Henk Molenaar mag daar graag over filosoferen. Hij voorspelt dat Tumoba over niet al te lange tijd oogstmachines bouwt die tuinders informatie geeft over de vruchtbaarheid van hun land. Als de machine vaststelt dat de oogst van een bepaald deel van het perceel kleiner is dan de gemiddelde opbrengst, wordt dat via satellietnavigatie zichtbaar gemaakt op een scherm. Voor de tuinder is dat een sein dat hij het aangegeven stuk akker voor het volgende seizoen extra moet bemesten. Het hoeft geen betoog dat ook deze innovatie een waardevolle aanvulling is van de mechanisering.

Henk Molenaar, een van de twee directeurs-eigenaar van Tumoba

Voor andere toepassingen dan innovaties van pluk-, oogst- en sorteermachines spelen computers eveneens een vitale rol. Een voorbeeld daarvan zijn de contacten met buitenlandse klanten. Voorheen werden relaties met hen aangeknoopt op vakbeurzen en via vertegenwoordigers van Tumoba. Thans leidt de digitale weg naar (potentiële) klanten in Europese landen, de Verenigde Staten, Canada en Australië.

In de werkplaats van Tumoba worden modules voor oogstmachines geconstrueerd – pure high tech

Waar Tumoba uitsluitend machines op bestelling produceert heeft het bedrijf geen behoefte aan een showroom. Kleurrijke brochures vormen de ‘etalage’. Zij geven een overzicht van het productieprogramma, waarvan de forse omvang wordt verklaard door de verschillende uitvoeringen van de machines. Kortom, de eenvoud waarvoor oprichter Piet Molenaar indertijd heeft gekozen, kenmerkt ook de presentatie door zijn beide zoons. In het bedrijfspand ontbreekt vrijwel elke vorm van luxe, maar in de productiehal – het kloppende hart van de onderneming – is op niets bespaard. Dat zal nieuwe klanten niet ontgaan!

De oudste van de twee broers karakteriseert het bedrijf als een solide, goed renderende onderneming, maar hij tekent daarbij wel aan dat de golfbewegingen in de tuinbouw – in ons land en in het buitenland – met vertraging ook de gang van zaken bij Tumoba beïnvloeden. Zo heeft de schaalvergroting in de tuinbouw geleid tot vermindering van het aantal klanten. Maar daar staat tegenover dat de tuinbouwproductie niet is afgenomen, en dat is een gunstige factor voor het bedrijf.

Ook de vaste kern van vijftien medewerkers (de tweehoofdige directie meegeteld) weerspiegelt dat Tumoba nog steeds een familiedrijf is. Behalve de beide broers behoren twee werknemers tot de familie.

‘Wat schaft de pot vanavond?’ Als een schaal met dampende spruiten op tafel wordt gezet, is de kans groot dat ze zijn geplukt met een machine van Tumoba. Dat kan bijna niet missen! De aardbeien zijn lang geleden al verdwenen, maar het familiebedrijf heeft Barendrecht weer op de (wereld)kaart gezet.

Op bezoek bij Dick Mooijaart

Bakker hield klanten over aan de hongertochten

Dick den Braber

In zijn appartement wemelt het van de historische boekjes en foto's van Barendrecht. Voormalig brood- en banketbakker Dick Mooijaart is doorkneed in de historie van zijn dorp. Zelf belandde hij er als zevenjarig Rotterdamertje, na de bombardementen in 1940. Barendrecht had toen hooguit 5000 à 6000 inwoners.

Als Rotterdammer kwam Mooijaart in een kleine agrarische gemeenschap. Een groot verschil met het huidige inwonertal van ruim 47.000. Je had vooral lintbebouwing, aan de Voordijk en de Dorpsstraat. Later kreeg je die ook aan de Eerste en de Tweede Barendrechtseweg. Daarna is Barendrecht verstedelijkt. Alleen het oude centrum is gebleven.

Het toentertijd sterk christelijke karakter van het dorp blijft hem bij. “Maar je had veel tegenstellingen”. Mooijaart, zelf hervormd: “Mensen die niet naar dezelfde kerk gingen, keken elkaar niet aan. Doorde-weeks speelden de tegenstellingen minder.” Maar als hier een gereformeerd gezin kwam wonen, kwam je als hervormde bakker niet aan bod. “Dat is nu gelukkig allemaal over”.

Van kinds af aan groeide Mooijaart in het bakkersvak. “Mijn grootvader van moederskant had hier een bakkerij. In de oorlog nam mijn vader die over”. Zelf hielp hij al vroeg mee in het bedrijf. “Samen met mijn vader ging ik de deuren langs met de ‘kerrie’, een driewielbakfiets.” Voor die tijd deden zijn grootvader en vader dat zelfs nog met paard-en-wagen. “We moesten jagen op elke klant, samen met de elf andere bakkers in het dorp.” Als 14-jarige ging hij alleen met de bakfiets op stap. “Daar moest je eigenlijk 16 voor zijn. Als ik een agent zag ging ik naast de fiets lopen.” Die truc lukte niet altijd: “ik heb meerdere keren een boete gekregen. Maar de bedragen vielen mee.”

Zijn vader had na de oorlog zelfs klanten in Rotterdam-Zuid. “Die hadden we aan de hongertochten overgehouden. Mensen kwamen dan vanaf de Hoeksche Waard terug over de Oude Maas met zakjes graan of meel. Bij het inmiddels gesloopte Café Sport, op de grens van Barendrecht en IJsselmonde, stonden SS'ers die alles afpakten.” Broden mochten de mensen wel houden; die konden ze namelijk legaal met broodbonnen hebben gekocht. “Mijn vader hielp hen door brood van hun meel in zijn oven mee te bakken. Na de oorlog hebben we nog lang dankbare Rotterdams klanten gehad.” Ook bij de Barendrechtsebrug werd vaak gecontroleerd. “Maar toen de mensen dat eenmaal wisten, probeerden ze op andere manieren de Oude Maas over te komen.”

De destijds cruciale brug verdween nu 45 jaar geleden. Dat gebeurde kort na de oplevering van de Heinenoordtunnel in 1969. Na de oorlog groeide de winkelverkoop en verdween het bezorgen bij de klant. Nadat Mooijaart de zaak in 1965 van zijn plotseling overleden vader had overgenomen, legde hij zich toe op de ambachtelijke stijl. Het was hard werken, maar hoe druk het ook kon zijn, de zondag hield hij altijd vrij.

Met toestemming van de auteur overgenomen uit het Reformatorisch Dagblad.

Nel den Otter

Tijdens de oorlogsjaren was het niet mogelijk om de Schakel uit te geven, het heeft enige jaren stilgelegen. Dankzij een goede gever/geefster zijn wij in het bezit gekomen van de eerste uitgave na de oorlog. Die kunnen we nu tonen, hieronder enkele advertenties uit die uitgave en op de middenpagina de gehele voorpagina.

Straks komen ze weer...
de vele artikelen die we de laatste jaren helaas niet konden leveren.
Als steeds zijn we dan ook gaarne tot Uw dienst.
L.C. STOLK Kruidenierswaren
Voordijk, Barendrecht
Alles wordt thuis bezorgd.

Hallo
hier is de Klompenboer
De eerste 100 paar zijn onderweg, maar nog niet zonder bon, dus zorgt dat U er een te pakken krijgt!
A. G. VAN NIELEN
1e Barendrechtsheweg 82, Barendrecht

WIE
leende ons begin 1941
EEN BEDDETIJK?
L. O. RAYON
BARENDRECHT
Dorpsstraat 216

'T GAAT GOED
zeiden we in de oorlog en het ging goed, maar het duurde lang!
'T IS NOG ZOO
het gaat goed, maar het duurt lang voor we goed krijgen, maar 't zal wel komen.
Wij blijven Paraat!
ONNINK TELEF. 216

In ruil aangeboden:
Wollen Plusfour en korte fluweelen Broek, leeft. 14 j., voor een lange broek, leeftijd 19 j.
Aanb. onder No. 13, aan het Bureau van dit Blad.

**IN RUIL
aangeboden**
Winterjas (leeftijd 15 j.)
voor gabardine- of winterjas (leeftijd 19 jaar).
Voordijk 234. Barendrecht.

Te Koop:
2-pers. Cano
Ook genegen te ruilen v. H. Costuum, leeftijd 20 j.
J. v. d. Jagt. Gebroken Meeldijk 99, Barendrecht.

In ruil aangeboden:
1 Veeren Bed met 2 Stroo-
matrassen voor een in goe-
den staat zijnde Divan.
Brieven onder No. 15, aan
het Bureau van dit Blad.

LADDERS IN UW KOUSEN?
Bezorgd ze ons vóór Vrijdag
en U heeft ze Zaterdag weer gerepareerd retour.
M. IZARIN
DOORMANPLEIN 3, BARENDRECHT, TEL. 466

DE VREDE!
brengt ons langzamerhand wat wij noodig hebben.
Wij zullen U steeds EERSTE KLAS blijven bedienen.
W. G. LAGENDIJK, SLAGERIJ
SINGEL 1, BARENDRECHT

Ook thans staat **BERKHOUT'S KRUIDENIERSBEDRIJF**
weer voor U klaar om U van alles op het gebied
van Kruidenierswaren te bedienen. Veel artikelen
zijn er nog niet, doch wij hebben goede hoop,
dat er elke maand weer artikelen bijkomen.
BERKHOUT'S KRUIDENIERSBEDRIJF
BARENDRECHT

Wij bezorgden U
BRANDSTOFFEN
vóór den oorlog,
tijdens den oorlog
en wij hopen U ook na den oorlog te bedienen.
Gij kunt op ons, mogen wij op U rekenen?
Beleefd aanbevelend,
J. P. v. d. BERG - Emmastraat 7 - Tel. 363 - Barendrecht

DE SCHAKEL

Nieuws- en Advertentieblad voor BARENDRECHT, HEERJANSDAM en OMSTREKEN

De Schakel

VERSCHIJNT WEER.

In 1941 werd ook „De Schakel” door de „autoriteiten” opgemerkt, wat natuurlijk betekende dat verdere verschijning van het blad verboden werd. Wat we nimmer hebben betreurd. Copie, w.o. aankondigingen van vergaderingen enz., die in de laatste maanden dat ons blad nog verscheen, van „hoogerhand” werd toegezonden, bood ons weinig perspectief voor „De Schakel” in bezettingstijd.

„De Schakel” zagen we dan ook liever uitgeschakeld dan gelijkgeschakeld. Bovendien, er waren groter rampen. Nu we echter weer leven mogen in de vreugde der bevrijding en in de vrijheid, maakten we gaarne gebruik van de vergunning die ons gegeven werd om ons blad op nieuw te doen verschijnen.

Kenmerkend voor de na-oorlogsche tijd is wel, dat op elk terrein het streven openbaar wordt om hetgeen men aan gaat vatten, zij het dan op de oude grondslagen, toch beter en consequenter te doen dan voorheen. Ook bij de hernieuwde uitgave van „De Schakel” willen wij trachten ons blad nog beter dan vroeger te doen beantwoorden aan het gestelde doel. Namen in de jaren voor den

oorlog de advertenties de overwegende plaats in, in de toekomst zullen wij een groot deel van ons blad beschikbaar stellen voor plaatselijke berichten, allerlei officiële mededeelingen, aankondigingen en verslagen van vergaderingen, kortom, alles wat lokaal van belang is, zullen wij in ons blad opnemen. Bijzonder zullen wij daarbij letten op de voorlichting van onze jongere middenstanders, waarover U in een artikel elders in dit blad plannen worden ontvouwd.

Wij doen daarom een beroep op een zoo algemeen mogelijke medewerking! Bezorgt ons alles wat U van belang acht voor ons blad. Geeft U op als abonné en plaatst Uw advertenties in het daarvoor wel zeer aangewezen blad, „De Schakel”.

Wat wij van onze vroegere adverteerders en vele anderen in onze gemeente bij de voorbereiding van dit eerste nummer, spontane medewerking mochten ondervinden, wat wel blijkt uit de vele advertenties en gezonden mededeelingen, doet verwachten, dat „De Schakel” weldra weer een goede en nuttige plaats zal in nemen in Barendrecht, Heerjansdam en omgeving.

Adres van
Redactie en Administratie
JAC. WESDIJK
Timmering 1 - Barendrecht
Telefoon 438

Copie voor dit blad moet
vrijwillig OVERGEDRAGEN WORDEN
worden bezorgd.

Abonnementsprijs: 75 cent per kwartaal
Advertentieprijs: 6½ ct. per m.m.
Ingezonden Mededeelingen: 10 ct. p. m.m.
Familieberichten: 12 ct. per m.m.

„THE BIG THREE”

De zware biel van Hitler-Duitsland
De plumpe voet van 't moffendom,
Heeft ons vijf jaar vertrappt, vertreden,
En boog ons Hollandje schier krom.
De Nazi heeft ons leeg gestolen.
Ons vele goederen ontzegd.
De mond gesnoerd, de maag geknepen,
De Pers aan banden vastgelegd.

„De Schakel” werd ook uitgeschakeld.
(Dat blad had immers toch geen zin!)
Nu zijn de moffen uitgeschakeld,
Wij schakelen weer „De Schakel” in!

De Middenstand, de Klant, „De Schakel”
Dit drietal vormt een compagnie.
Men zou het in het burgerleven
Haast deftig noemen „The Big Three”.

Men kan elkaar slechts node missen.
„De Schakel” brengt de middenstand.
Op eerlijke en royale wijze.
Tot Consument, ofwel de Klant!
Zij zijn een edel, waardig drietal.

JONGERE EN OUDERE MIDDENSTANDERS.

„De Schakel" gaat weer verschijnen, als Nieuws- en Advertentieblad.

Wij zijn er dankbaar voor, want Barendrecht en Heerjansdam en omstreken hebben behoefte aan een weekblad, waarin naast advertenties, officiële berichten, distributienieuws enz. ook een en ander wordt opgenomen wat in het bijzonder voor de middenstand van belang is.

Na de bevrijding heeft ieder zijn plannen. De een wil dit en de ander dat, maar allen hebben dit gemeen, dat ze zó spoedig mogelijk iets zelfstandig willen gaan ondernemen. Zich zelfstandig vestigen, dat is de leus van vele jongere middenstanders.

Men vergeet daarbij, dat om met kans op succes, iets te gaan ondernemen men klaar moet zijn om het te ondernemen.

En om klaar te zijn moet men een behoorlijke leertijd willen doorlopen onder goede leiding in een bedrijf, dat zijn levensvatbaarheid heeft bewezen.

Daarom jongere vrienden begint met te werken en wacht je tijd af, om zelfstandig te beginnen.

De ijzeren wetten der economie kunt gij door Uw jong enthousiasme toch niet buigen en gij kunt U niet permitteren om zakelijk een mislukking mee te maken.

Verder willen velen, nog gewend om illegaal te zijn, nu ook maar verder gaan, zonder zich te bekommeren om de eisen die de Vestigingswet stelt.

Nu, na de bevrijding, nu we weer in de ruimte zijn gekomen, nu wordt weer ieder Nederlander geacht de wet te kennen en te houden, ook de Vestigingswet.

En deze wet stelt zoals bekend drie eisen, Handelskennis (bezit middenstandsdiploma).

nu te houden en zonder dat ge aan deze eisen voldoet kunt ge U niet vestigen.

Maakt U dus klaar, studeert voor Uw diploma's en dan kunt ge op tijd en voorbereid aanvangen, want vergeet niet, dat ge Uw algemene ontwikkeling en Uw theoretische vakkennis brood en broodnodig hebt om straks met kans op succes een zaak te kunnen blijven drijven en om in de komende tijden, waarin concurrentie en service weer een hartig woordje mee zullen spreken, het hoofd boven water te houden.

Tenslotte wijs ik nog op een kwaad, dat er onder ons is n.l. dat men voor welke prijs ook een „zaak" wilt overnemen.

Men krijgt een kans, een jonge man kan geld lenen (krijgen noemt men dat). Men let ternaauwernood op de vraagprijs men wil reeds ja zeggen zonder eigenlijk na te denken. Geld heeft immers toch geen waarde! Alsof dat zó zal blijven. Vergeet toch niet, dat dit zogenaamde onwaardige geld, straks na jaren met volwaardige guldens zal moeten worden terugbetaald.

Vlieg er toch niet in. Het wordt een ramp voor Uw leven.

Wij willen in de loop van de tijd een vragenrubriek openen in dit blad, waarin vragen op het gebied van de middenstand kunnen worden besproken; verder willen wij voorlichting geven over de Vestigingswet en voor onze oud-leerlingen en belangstellenden vraagstukken plaatsen, die door hen kunnen worden opgelost en ingezonden, waarbij de beste oplossingen in dit blad worden geplaatst.

Wij zijn den uitgever dankbaar, dat hij stad en land heeft afgereisd om een vergunning te verkrijgen, want door de verschijning van „de Schakel" wordt in een grote behoefte voorzien.

Doordat het niet alleen een advertentieblad is toont de uitgever dat hij meer wil doen als alleen maar geld verdienen.

Toont gij nu, dat gij dit waardeert, door U als abonné op te geven.

Gedeeft start behouden vaart.

Vergaderennummer in Breda
Het heeft een permanente zetel
In Barendrecht en Heerjansdam!

Met het verschijnen van dit nummer,
Lanceren zij een offensief,
Op het ontworpen zakenleven,
Door plundering van den nazidief!

Hartelijk welkom aan „De Schakel"
Als medewerker in „The Big Three"
Toont weer Uw werkracht en Uw ijver,
En gij zult slagen, wis en driel

Neerland zal weer gauw herrijzen,
Nu de mof is beengegaan!

Wil dit lukken, wel dan moeten

„The Big Three" steeds samen gaan!
W. Roffel

Plaatselijke berichten

BARENDRECHT

H.A.R.K.-NIEUWS.

Woensdag 8 Augustus had in Klundert de officieele overdracht plaats van de in Barendrecht en Heerjansdam ingezamelde goederen, in twee schepen, elk van ruim 70 ton daarheen vervoerd.

Het comité werd in Klundert op het Gemeentehuis ontvangen, alwaar de overdracht plaats vond. Meer dan 100 gezinnen zijn altes kwijt en kunnen dus nu aan het voorname worden geholpen. Men was zeer dankbaar en tevreden over de oogst. Als bewijs van dankbaarheid bood de gemeente Klundert aan: een tegel (thans te zien voor één der ramen van het Raadhuis), later uit te voeren op gebrand glas, welke een plaats zal krijgen in de hal van ons gemeentehuis; alzoo een blijvende herinnering aan de band, die is gelegd tusschen Klundert en Barendrecht-Heerjansdam.

Namens het H.A.R.K. Comité:

C. v. Drimmelen, voorzitter

Barend Zinkweg

In Contactblad nummer 136 staat een artikel van Pieter Groenenboom over korenmolen “De Hoop”. In de P.S. onder dit artikel wordt gemeld, dat de naast deze molen staande boerderij van Jiskoot er ook niet meer is. Ik kan u melden dat de Stee van Jiskoot niet totaal verdwenen is: een klein deel van het hout is verwerkt in de Pendrechtse Molen waar ik molenaar van mag zijn.

In het Rotterdamsch Dagblad van 17 februari 1996 staat een artikel met als kop: “Sloophout uit boerderij naar Pendrechtse molen”. Het artikel meldt, dat sloper A. de Koning uit Strijen de boerderij sloopte in opdracht van de eigenaar van het nieuwbouwcomplex, bouwbedrijf Dubbeldam. Datzelfde bouwbedrijf kreeg (toevallig?) gelijktijdig de opdracht om een reconstructie te maken van de oude molenaarswoning in de in 1993 verplaatste Pendrechtse Molen.

Tot in 1905 is de Pendrechtse Molen bewoond geweest door de molenaar met zijn gezin. Op dat moment woonde molenaar Leen van der Weijde met vrouw en vier kinderen in de molen. Dat was weliswaar krap maar het wonen in de molen kostte hen niets en dat was gezien het erg lage molenaarssalaris mooi meegenomen.

Leendert van der Weijde was geboren op 7 maart 1862 in Krimpen aan de Lek. Per 1 mei 1890 was hij benoemd als molenaar van de polder Nieuw-Pendrecht. Dat betekende dat hij werk had, dus een inkomen en dat hij woonruimte had. Het hebben van een inkomen en een woning betekende dat hij kon trouwen met Dirksje Cornelia van Driel, geboren op 9 maart 1864 in Charlois. In december 1890 werd hun eerste kind in de molen geboren, maar dat overleed al na een paar dagen. Datzelfde jaar was ook de vader en de moeder van Leen overleden. Een jaar later kregen ze een zoon en later nog drie dochters.

In 1901 was de Woningwet aangenomen waarin minimumeisen waren opgenomen waaraan woningen dienden te voldoen. Als gevolg daarvan kwam in 1904 de Gezondheidscommissie Barendrecht de molen inspecteren met als resultaat, dat de woning in de molen onbewoonbaar werd verklaard. Het gezin Van der Weijde verhuisde naar een woning aan de Schulpweg 816, nu de Charloisse Lagedijk. Leen bleef molenaar tot 1 januari 1938. Hij overleed op 15 januari 1942 en ligt begraven op de Charloisse Begraafplaats in de polder Oud-Pendrecht aan de Charloisse Lagedijk.

In 1924 werd in de voormalige woonruimte een dieselmotor geplaatst om toch water uit te kunnen malen als de molen dat op windkracht niet kon doen. De molen is tot eind 1957 in bedrijf gebleven en daarna verkocht aan tandarts Jungerius uit Charlois. Die knapte de molen uitwendig op en kreeg toestemming van de provincie Zuid-Holland om de molen leeg te slopen om er een weekendhuisje van te maken. In 1977/78 heeft de gemeente Rotterdam als eigenaar van de molen er weer een werkende molen van gemaakt, maar de molen bleef verder leeg. In 1993 werd de molen naar Barendrechts grondgebied verplaatst: naar het Zuidelijk Randpark nabij de Vrijenburgweg. Het jaar daarop werd de molen grondig gerestaureerd en ondergetekende werd aangesteld als molenaar om de molen drie dagen in de week te bemalen en open te stellen voor bezoek. Vooral in de winterperiode was er een groot gemis aan een ruimte die te verwarmen was. Bovendien was er nogal wat voor te zeggen om de oorspronkelijke molenaarwoning opnieuw aan te brengen. In eerder genoemd rapport van de Gezondheidscommissie is een duidelijke omschrijving opgenomen van de indeling van de woning. Zo is het hout uit de Stee van Jiskoot in de molen terechtgekomen. Op de begane grond van de molen is een woonkamer/keuken met een grote en een kleine bedstee plus een slaapzolder met bedsteden voor de kinderen gebouwd. Het oude hout en vooral de toegangsdeuren en de deuren van de bedsteden maken het interieur van de molen helemaal af.

Vervolgens was de vraag in welke kleuren dit alles geverfd moest worden. Van het oorspronkelijke interieur was immers niets bewaard gebleven en er was niemand meer die kon vertellen hoe het er had uit gezien. Uit archiefonderzoek was mij bekend, dat er “gemeen blauw, best paars en parelkleur” gebruikt was. Maar dan ben je nog niet veel wijzer, want die laten zich niet vertalen naar een kleurnummer. Ik dacht slim te zijn door dit probleem voor te leggen aan het Openlucht-museum in Arnhem. Die konden mij evenwel

ook niet verder helpen, omdat die kleuren in de verschillende landstreken andere kleuren opleveren. Gelukkig trof ik alle drie de kleuren op één van de Jiskoot-deuren aan en die zijn door te vergelijken met een kleurenwaaier wel te vertalen in kleurnummers. De woning in de molen is daarmee als sponsor-bijdrage door de Barendrechtse firma Andeweg geschilderd.

Later is door Rob van Egmond nabij de molen een schapenboetje gebouwd voor de kippen, schapen en geiten die rond de molen lopen. Zelf hebben wij daarna een zogeheten plonsplee boven de sloot gebouwd, want een toilet was vroeger in de molen niet te vinden.

Voor de molen was het een gelukkige omstandigheid, dat er plannen gemaakt werden voor de herbouw van de woning in de Pendrechtse Molen precies toen de Stee van Jiskoot gesloopt werd, maar of iedereen daar blij mee was, betwijfel ik.

De Pendrechtse Molen staat in het Zuidelijk Randpark nabij de Vrijenburgweg, prima te bereiken met sneltram lijn 25, halte Vrijenburgbos. De molen maalt bij voldoende wind en is open voor bezoek op vrijwel alle woensdagen en zaterdagen, plus de vrijdagen in het winterhalfjaar en de zondagen in het zomerhalfjaar.

Meer informatie over de molen kunt u vinden op pendrechtsemolen.nl.

Expositie “Hoera! 70 jaar bevrijd!”

Cees Vermeer

In D’Ouwe School, het pand van de Historische Vereniging Barendrecht aan de Dorpsstraat 150a, is vanaf 5 mei een expositie te bezichtigen over de viering van de Bevrijding van Nederland in 1945. Aan de hand van een selectie foto’s, prenten, documenten en voorwerpen wordt een beeld geschetst van het begin en het einde van de oorlog in Nederland en in het bijzonder in Barendrecht. Ook zijn er klankbeelden te beluisteren met liedjes en muziek uit de veertiger jaren en zijn er nieuwsberichten uit te oorlogstijd. Berichten die destijds stiekem beluisterd konden worden via Radio Oranje. Verder zijn er diverse militaire uniformen en uitrustingsstukken te zien die onder andere werden gebruikt bij de “Erewacht” van de toenmalige Koningin Wilhelmina. Bij de entree van D’Ouwe School zal men “verwelkomd” worden door “Trees” met haar Canadees, in de naoorlogse tijd een begrip voor iedereen.

Een bijzonder plaats is er voor een originele Jeep, een legervoertuig uit de jaren 1940-1945. De nummers op de motorkap komen overeen met de nummers op oude foto’s en is dit de eerste Jeep die op 7 mei 1945 Barendrecht binnenreed. Deze voertuigen werden voor diverse services ingezet door het Amerikaanse leger. Ook is er een Harley Davidson motorfiets van het Canadese leger en een originele zogenaamde “Parafiets”, een opvouwbare fiets die door parachutisten werd meegenomen, te zien.

De expositie zal op dinsdag 5 mei om 13.00 uur worden geopend door Jhr. dr. P.A.C. Beelaerts van Blokland, een zoon van de toenmalige burgemeester van Barendrecht. Het museum zal dan geopend zijn van 13.00 tot 17.00 uur.

Jhr. dr. P.A.C. Beelaerts van Blokland schreef ons zich mede door een foto en uit verhalen te herinneren hoe mooi de entree was in open auto van de landbouwer S. Bergeijk aan de Ziedewijdsdijk op 12 mei 1945 in Barendrecht. Hij had zijn auto, een groene mooie Buick, uit handen van de bezetter weten te houden. Het was een ware intocht met een eregroep van Binnenlandse Strijdkrachten en muziek. “Ik geloof dat de groep zich op de grens met Heerjansdam formeerde om Barendrecht in te trekken, maar zeker weten doe ik dat niet.”

De burgemeester had van de Duitsers nog een speciale straf opgelegd gekregen: een verbod om nog eens in Barendrecht te komen. “Hij was nadat hij was opgepakt na zijn ontslag als burgemeester wegens belediging van Hitler verbannen uit zijn vroegere ambtsgemeente.” Het heeft heel veel moeite gekost om vrij te komen. “De ondergrondse was onmiddellijk na zijn arrestatie in actie gekomen en een vrouwelijke koerier uit Heerjansdam had het plan om, samen met de ondergrondse in de Achterhoek, mijn vader te bevrijden. Mijn moeder echter vreesde vergeldingen en slachtoffers onder de ondergrondse en wist de actie te voorkomen. Zelf heeft zij zich toen op de zaak geworpen en zo sterk gepleit bij de Be-auftragte in Den Haag (door haar internationale ervaring sprak zij vloeiend Duits) dat ze mijn vader vrij kreeg maar daarbij de eis dat hij zich nimmer meer in Barendrecht mocht vertonen. Na het ontslag van mijn vader is het gezin uitgeweken naar de Achterhoek (Laag Keppel) en begin april zijn we daar bevrijd met hevige beschietingen van de Duits stellingen. Mijn vader vertoefde vaak in Den Haag, omdat daar via Radio Oranje en ook via andere wegen de geheime oproepen plaats vonden om je als burgemeester naar de omgeving van je vroegere gemeente te begeven.” Tot zover mijn ‘gedachtestroom’, aldus Jhr. dr. P.A.C. Beelaerts van Blokland.

De tentoonstelling is op Bevrijdingsdag geopend van 13.00 uur tot 17.00 uur en is daarna ook te bezichtigen op de zaterdagen 9, 16 en 23 mei van 14.00 uur tot 16.00 uur. De toegang is gratis en bezoek voor scholen, groepen of op doordeweekse dagen kan altijd op afspraak.

Graag tot ziens bij de Historische Vereniging Barendrecht, Dorpsstraat 150a te Barendrecht. U bent van harte welkom.

Maaïke Roomer-van Roosmalen

Er zijn mensen die warme gevoelens krijgen bij het zien van de Nederlandse vlag. Ze worden er dan aan herinnerd Nederlander te zijn en denken terug aan de tijd dat er geen vrijheid bestond. De vlag is voor hen het symbool van de vrijheid. De Nederlandse driekleur behoort tot de oudste vlaggen ter wereld.

In de crisisjaren voor de oorlog werd Nederland in tweeën gescheurd door het doek dat juist bedoeld is als symbool van eenheid. Wat zijn de juiste kleuren? Rood, wit en blauw? Of is de bovenste baan oranje? Hierover bestaat pas tegen het einde van de dertiger jaren van de vorige eeuw duidelijkheid. Koningin Wilhelmina hakte in 1937 de knoop door. Sindsdien zijn rood, wit en blauw definitief de vaderlandse kleuren.

De vlag wordt enkele keren per jaar uit de kast gehaald en uitgestoken. In snel wisselend tempo wordt ze dan in al haar uitdrukkingsvormen gebruikt. Op koningsdag wordt er een baan bijgehangen. Een oranje wimpel brengt dan de verbondenheid met het koninklijk huis tot uitdrukking. Door op 4 mei de vlag halfstok te hangen, wordt rouw betuigd over de slachtoffers van het oorlogsgeweld van 1940-1945. De dag erna (Bevrijdingsdag) wappert ze voluit, uit blijdschap dat aan die verschrikkelijke vijf jaren een einde kwam.

Waar komen de kleuren oranje, wit en blauw vandaan? Raadselachtig is de vraag waarom de bovenste oranje baan in rood werd veranderd. Een duidelijk antwoord kan op deze vraag niet gegeven worden. Verscheidene onderzoekers hebben geprobeerd deze vraag te ontrafelen. Tot de belangrijkste horen De Waard in 1900 en Jonker in 1937. Tot een sluitende bewijsvoering is echter geen van beide kunnen komen. Dat het nooit zover is gekomen is vooral te wijten aan het ontbreken van een soort “geboortebewijs” van de vlag. Er zijn vlaggenkundigen die denken dat de kleuren uit het wapen van Prins Willem van Oranje zijn gekomen. Het feit dat op dit wapen een geel schildje staat met een blauwe hoorn aan een rood lint logenstrafte deze redenatie. Anderen gaan ervan uit dat de vlaggenkleuren zijn ontleend aan de “paluere” (vorstelijke kleding) van de Prins.

Wat de herkomst ook mag zijn, het is wel duidelijk dat die van het oranje de minste twijfel oproept. Met die kleur kan immers gemakkelijk worden verteld dat men aan de kant van Prins van Oranje staat. De kleur spreekt als het ware de naam uit. De strijdkreet “Oranje Boven” zinspeelt hier ook op.

Op het schilderij “Ijsvermaak” van Hendrick Averkamp uit 1610 zijn voor het eerst rood-wit-blauwe vlaggen te zien. Had de kleurverandering een politieke aanleiding, of heeft de verandering van kleuren een technische oorzaak? Vlaggenonderzoeker Jonker meende in 1937 van wel. Hij dacht dat de meekrapcultuur in Zeeland rond 1625 met grote moeilijkheden te kampen kreeg. Meekrap is een rode kleurstof die gemaakt wordt van het drogen en vermalen van de wortels van de plant. Om uit die impasse te komen moesten de Zeeuwen op zoek naar een betere teelmethode. Die werd gevonden maar het resultaat daarvan was een donkerder rood. Vermengd met wouw (in het wild groeiende plant met gele bloemen, waaruit men vroeger een gele verfstof trok) zou dit een donkerder oranje, bijna rood hebben opgeleverd.

De geschiedenis schrijft dat Koningin Wilhelmina bij Koninklijk Besluit op 19 februari 1937 tijdens haar vakantie in het Oostenrijkse Zell am See de kleuren van de vlag bepaald. “De kleuren van de vlag van het Koninkrijk der Nederlanden zijn rood, wit en blauw” zegt het Koninklijk Besluit en komt op voordracht van minister-president Colijn tot stand. Voor het eerst in de geschiedenis is duidelijk en onomwonden beschreven wat de Nederlandse vlaggenkleuren zijn.

Een Bredase burgercompagnie vecht tijdens de Tachtigjarige Oorlog aan de kant van Prins Willem van Oranje. Het had een rood vaandel (links) met drie witte kruizen met aan de bovenzijde een oranje-wit-blauwe baan. Het is de oudst bekende afbeeldingen (gemaakt tussen 1583 en 1588) van de Nederlandse vlaggenkleur.

Afbeelding uit het Gemeentearchief Breda.

Boek “94 jaar Harmonievereniging”

Cees Blinde beschrijft historie van de Harmonievereniging

Op dinsdagmorgen 20 januari heeft de 84-jarige Cees Blinde zijn herinneringen aan de geschiedenis van de Barendrechtse Fanfare, later Harmonievereniging, in boekvorm aan de voorzitter van de Historische Vereniging mevrouw Janny Schaap overhandigt. Cees is nog steeds betrokken bij de Harmonie en is met zijn zeventig jaar lidmaatschap ere-voorzitter van de vereniging.

In aanwezigheid van circa 22 vrijwilligers begon Cees Blinde zijn toespraak met de mededeling dat hij 78 jaar geleden het gebouw D'Ouwe School voor het eerst binnenging. De toenmalige lagere school was in dit gebouw gevestigd. Via de archieven van de Historische Vereniging Barendrecht, oude stukjes uit De Schakel en samen met het materiaal van de muziekvereniging zelf is een stuk historie bewaard gebleven, geïllustreerd met foto's en voorzien van de nodige anekdotes. Het eerste exemplaar werd overhandigd aan de burgemeester tijdens het Nieuwjaarsconcert van de Harmonievereniging Barendrecht.

De afspraak is dat de vereniging in het jaar 2021 het boek aanvult en opnieuw uitgeeft, want dan bestaat de Harmonievereniging honderd jaar. Het boek is voor € 17,50 te koop via de website van Harmonievereniging Barendrecht en bij de Historische Vereniging.

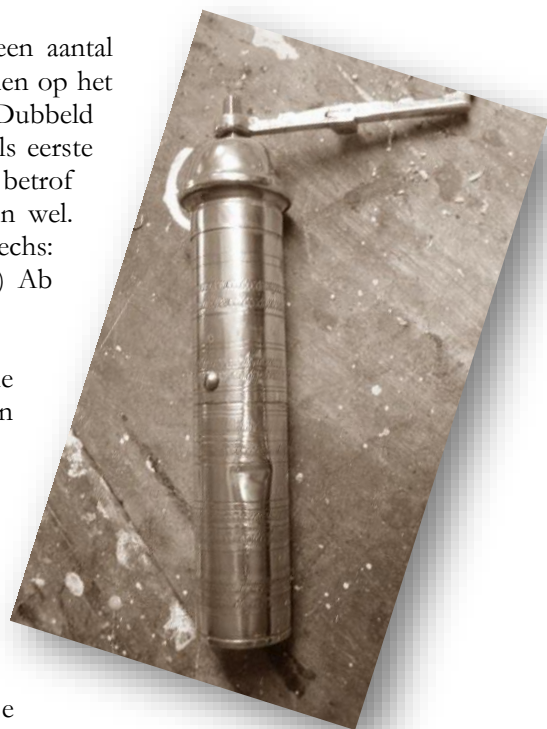
Zoekplaatje

Maaïke Roomer-van Roosmalen

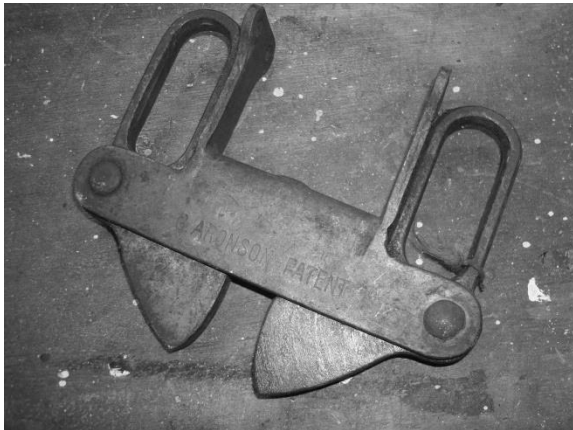
Vorige zoekplaatjes

Op de zoekplaatjes in het vorige Contactblad (140) hebben we een aantal reacties ontvangen. De eerste betrof een foto van een groep personen op het Binnenhof. Al vrij snel kwam er een reactie van de heer Hans Dubbeld waarna de heer Ludwig Louwerse het ‘plaatje’ compleet maakte. Als eerste werd opgemerkt dat het op de foto niet de gymnastiekvereniging betrof maar atletiekvereniging CAV Energie. De datum en plaats klopten wel. Een aantal personen is inmiddels bekend: achteraan, van links naar rechts: Paul Kruithof, Aad Verwoerd, Gerrit Broeders en (half zichtbaar) Ab Enters; vooraan in het midden: Robert Vink.

Op het tweede zoekplaatje, een object ingebracht door de familie Bernouw uit Barendrecht (was het soms een pepermolen?), hebben we, nadat het object door het team van de werkplaats was gerestaureerd, de goede oplossing gevonden. Bijna tegelijkertijd werden we via de media en per e-mail geïnformeerd. Mevrouw Klazien Odekerken-Wiersma van de Historische Vereniging Zwijndrecht stuurde ons het volgende bericht via de e-mail: “Op pagina 15 van Contactblad nummer 140 staat een voorwerp afgebeeld zoals ik ook in mijn bezit heb. Op 1 april 1967 kreeg ik deze koffiemolen van mijn schoenmaker als huwelijkscadeau. Mijn voorwerp is van binnen niet schoongemaakt en het bruine afzetlaagje en de reuk maken duidelijk dat het hier om een koffiemolen gaat.”

Volgens een krantenartikel is het een koffiemolen om Turkse koffie te zetten. Overigens kun je er ook grove peper mee malen. Veel Nederlanders hebben vooral in de jaren zeventig een dergelijk molentje in voormalig Joegoslavië, Griekenland of Turkije gekocht, om tot de conclusie te komen dat ze Turkse koffie helemaal niet lekker vinden met al die drab op de bodem van het kopje. Aan de bovenkant doe je de koffiebonen in het voorwerp en dan maar flink malen tot het fijn is. De gemalen koffie giet je over in een speciaal kannetje (cezve). Dat wordt vervolgens aan de kook gebracht en de zeer sterke koffie wordt daarna met de koffieprut in een klein kopje geschonken met heel veel suiker. Er blijft dan altijd een dikke prut in het kopje over. Tot zover de beschrijving van het zoekplaatje. Het object gaat, samen met bovenstaande uitgebreide beschrijving, terug naar de familie Bernouw.

Nieuw zoekplaatje

Het nieuwe zoekplaatje in dit Contactblad betreft een metalen object van circa 20 bij 15 cm. Op de foto ziet u de twee handgrepen (?) die kunnen kantelen en op het brede tussenstuk staat met slagletters "G. Aronson patent" ingeslagen. Is er iemand die ons hiermee verder kan helpen?

Opening expositie over Holocaust

Roelof Roomer

De expositie 'Met de moed der hoop' is op zaterdag 7 maart jl. officieel geopend door wethouder de heer D. Vermaat. Na de introductie door onze voorzitter Janny Schaap nam de heer Vermaat het woord: "De Holocaust is de zwartste bladzijde uit de geschiedenis van de wereld." De vernietiging van Joden gebeurde doordacht en industrieel. "Deze geschiedenis moet verteld blijven worden, zodat wij niet vergeten. De nieuwe generatie heeft vaak geen besef van wat er is gebeurd, dus is het van groot belang via deze expositie de herinnering aan deze geschiedenis in stand te houden", aldus Vermaat. "Dit mag nooit meer gebeuren."

Wethouder Vermaat opende de expositie met de onthulling van een paneel met een tekst van Eli Wessels: "... wie luistert naar een getuige, wordt een getuige ...".

De expositie bestaat uit een aantal panelen die zijn opgesteld in de grote zaal van D'Ouwe School en is tot en met 18 april te bezichtigen op zaterdag van 14.00 uur tot 16.00 uur.

Voor scholen en groepen en op doordeweekse dagen is een bezoek op afspraak mogelijk. De toegang is gratis.

Linda Hagendijk

Toen ik ruim vier jaar geleden de werkgroep Bodemonderzoek kwam versterken, was ik overweldigd door de hoeveelheid scherven en fragmenten die in de bodem waren gevonden en die nog wachtten op verdere verwerking. En niet alleen door de hoeveelheid, maar ook door de grote variëteit ervan. Ik wist er immers niets van. In overleg met Corrie Ratsma heb ik me toen eerst toegelegd op de oud-Hollandse wandtegels. In vele boeken en tijdens bezoeken aan verschillende musea leerde ik veel van de (achtergrond)verhalen, die er aan de hand van die tegeltjes te vertellen zijn. Mooie afbeeldingen of gave tegels die leden me vragen te analyseren, brengen me op onverwachte paden. Een leuke bijkomstigheid van mijn onderzoek.

Maar er ligt ook nog een grote collectie Delfts(?) aardewerk- en Majolicafragmenten geduldig op me te wachten. En langzamerhand komen er meer activiteiten onder mijn aandacht, die me voorbereiden op dit werk. Bij de reeds genoemde museumbezoeken neem ik de archeologische afdeling ook mee. Een uitje naar de Markthal is natuurlijk niet compleet zonder een bezoek aan de collectie bodemvondsten, die zo educatief zijn tentoongesteld rond de roltrappen naar de parkeergarage.

*Het herkennen van de verschillende
scherfjes ging ons goed af!*
Foto: Prinsenhof Delft

En dan organiseert het Museum Prinsenhof in Delft een masterclass “Delfts Blauw verzamelen” en staat er ook een lezing door de stadsarcheoloog en een workshop “wat vertellen Delftse scherven?” op de agenda. Dat is een leuke gelegenheid om wat ‘hands on’ ervaring op te doen. De suggestie komt van Corrie en zij en haar man Piet gaan ook. Om hun kennis weer op te halen, maar of dat nu nodig was? Bij de HVB hebben we ook enkele sterk gerestaureerde ‘Delfts Blauwe’ voorwerpen en een veelkleurig Majolica bord met de afbeelding van stadhouder-koning Willem III. Opgegraven aardewerk in Delft kan best lijken op wat er hier op verschillende plekken uit de grond is gehaald.

Na een interessant kijkje achter de schermen van de opbouw van de museumcollectie van het Prinsenhof volgt de lezing van de stadsarcheoloog Steven Jongma. Hij verhaalt enthousiast van het blootleggen van een complete plateelfabriek uit de 17e eeuw en de verschuiving van de aandacht van de archeologen in Delft van de middeleeuwen (toen Delft gesticht werd in 1246) naar de Gouden Eeuw. Over die tijd en het begin van Majolica en Delfts Blauw wisten ze nog niet zoveel van het productieproces in Delft. En er is een groeiende vraag naar dat verhaal op dit moment. Want dat is wat archeologen tot doel hebben: het reconstrueren van samenlevingen uit het verleden op basis van resten die in de grond zijn achtergelaten.

En toen viel het kwartje! Daarom vind ik werken bij de HVB zo leuk en daarom is de werkgroep Bodemonderzoek zo echt mijn ding. Niet alleen het catalogiseren, maar het vinden van het verhaal van de inwoners van Oost en West Barendrecht en Carnisse; van de bewoners daarvoor. Waar leefden ze, hoe leefden ze, wat deden ze voor de kost, etc. Je weet maar nooit welk fragmentje het sluitende bewijs in zich houdt of waarschijnlijker: het verhaal iets meer geloofwaardigheid schenkt. Daar ligt de schoonheid van de scherf, niet in het plaatje of in de geldwaarde, maar in het verhaal!

Historische Vereniging Barendrecht

D'Ouwe School, Dorpsstraat 150-150a, 2992 BE Barendrecht

IBAN NL98 INGB 0002 5309 26

☎ 0180-618142 – info@historischbarendrecht.nl – www.historischbarendrecht.nl

Algemene informatie: mw. J.W.M. Verboom

Openingstijden

Archieven Oud Barendrecht elke eerste zaterdag van de maand van 10.00 tot 13.00 uur;
elke dinsdag van 11.00 tot 15.00 uur op afspraak, mw. De Bruijn
Genealogie elke eerste zaterdag van de maand van 10.00 tot 13.00 uur
Tentoonstellingen elke zaterdag van 14.00 tot 16.00 uur (niet in juli en augustus)
Afgifte goederen elke dinsdag van 11.00 tot 15.00 uur

Bestuur

Voorzitter mw. J.P. Schaap
Secretaris mw. J.W.M. Verboom-van Geenen
Penningmeester J.E.J. Blinde jr
Leden mw. M.H. de Bruijn-Veenman
W. van Helden
J. Kooy
D. Mooyaart
J. Verschoor

Ledenadministratie

mw. N. Verschoor

Contactpersonen werkgroepen

Archieven Oud Barendrecht en Genealogie

mw. M.H. de Bruijn-Veenman
mw. J.P. Schaap

Barendrecht van vroeger op ansicht, foto en film

Algemeen A.G. van de Garde
Digitaal fototeam J. Verschoor

Bibliotheek en Archief

C.W. Vermeer

Bodemonderzoek

Algemeen T.C. Blinde

Beheer vondsten en documentatie

vóór 1995: mw. C.G. Ratsma-Stouten
na 1995: L. Louwerse
tegels: mw. L.M.M. Hagendijk

Documentatie ontwikkeling Barendrecht

T.D. van Wijk

Monumentenzorg

J. Kooy

Nieuws- en Advertentieweekblad De Schakel

mw. N. den Otter

Tentoonstellingen

mw. J.W.M. Verboom-van Geenen

Restauratie en onderhoud/voorwerpen

W.M. Groenenboom

Website-beheer

P. Dreef

Gouwe 3c
2991 CJ
Barendrecht
0180 623600

DE FIETSENMAKERIJ AGN

Autoservice
Groenenboom

APK keuring

Periodiek onderhoud

Bandenservice

Volledige aircoservice

Schadeherstel

Zomer- / Wintercheck

Accessoire inbouw

Reparatiewerkzaamheden

**"Vakmanschap en
persoonlijke service"**

**als basis van
veel veilige kilometers"**

0180-654794

www.autoservice-groenenboom.nl

Voordijk 267 | 2992 AL Barendrecht | Tel.: 0180-654794 | E-mail: info@autoservice-groenenboom.nl

Keukens

van A tot Z

KEUKENSTUDIO

KONIJNENDIJK

BARENDRECHT

www.konijnendijk.nl

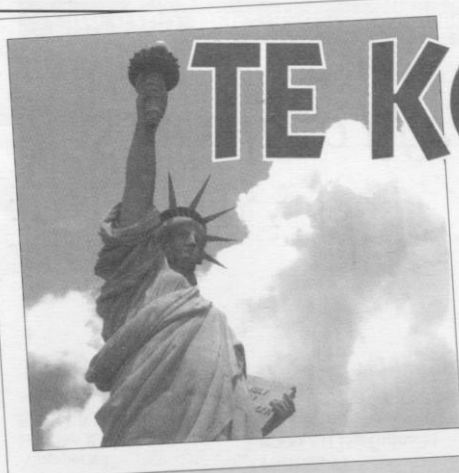
Dorpsstraat 174 - 2992 AB Barendrecht
Bij de watertoren - Tel. 0180-611100
maandag gesloten - vrijdag koopavond

HOUTHANDEL

Fa. GEBR. MULDER

VUREN-GRENENHOUT-DEUREN-PLATEN

Ziedewij 3
2991 LA Barendrecht
Tel. 0180 613173
Fax 0180 611342

TE KOOP

Als makelaar en taxateur weet Frits Markus 'Markant' wat er in de onroerend goed wereld te koop is. Natuurlijk niet het Vrijheidsbeeld. Maar de makelaarskennis is bij 'Markant' wel in huis om alle andere projecten aan te kunnen. Wilt u een huis verkopen of zoekt u een ander huis, wenst u een zorgvuldige taxatie of een objectief hypotheekadvies kom dan gerust eens langs. Graag bespreken wij met u de mogelijkheden en voordelen die 'Markant' u kan bieden.

Markant

FRITS MARKUS MAKELAAR & TAXATEUR O.G.

U vindt 'Markant' aan de Middenbaan 94. 'Markant' is geopend van maandag tot en met zaterdag!

Middenbaan 94 - 2991 CT Barendrecht. Tel.: 0180 - 620 099 Fax: 0180 - 611 585

TAXI BAKKER

gastheren op de weg

Barendrecht (0180) 613 047

Ridderkerk (0180) 468 222

www.dajong.computervrienden.nl

Dajong Computervrienden
Boerhaavelaan 7, 2992 KB Barendrecht
telefoon: 0180-625130
e-mail: dajong@helpt.nl
www.dajong.computervrienden.nl

5 jaar Stichting Dajong 2006 - 2011

SBV
Forensics

SBV Forensics B.V.
Singel 211
3311 KR Dordrecht
Tel. 078-632 08 60

Postbus 15
3300 AA Dordrecht
Fax 078-614 12 72

De puzzel compleet. Elk stukje op zijn plaats

SBV Forensics is een deskundige, multidisciplinaire en bovenal onafhankelijke private dienstverlener op de terreinen van het voorkomen, onderzoeken en/of herstellen van onregelmatige, onrechtmatige en/of strafbare gedragingen in een voornamelijk financieel-administratieve context.

Voor onder meer fraudeonderzoek, procesondersteuning, faillissementsonderzoek en schadeberekeningen kunt u bij ons terecht. Bezoek onze website voor een uitgebreid overzicht van onze diensten, artikelen en nieuwsberichten.

www.sbv-forensics.com

0900-fraudevrij

info@sbv-forensics.com

Witter Elektrotechniek

Koolmees 29
2986 VB Ridderkerk

Telefoon: 0180 - 423382
Mobiel: 06 - 22395062

Aannemingsbedrijf

J. BEVELANDER

- aanbouw
- verbouw
- nieuwbouw
- onderhoud

Bijldorp-zuid 3 - 2992 LD Barendrecht - Tel (0180) 61 98 32
bevelander@solcon.nl - www.jbevelander.nl

In het centrum van Barendrecht
moet u zijn voor:

- * Centrale verwarming
- * Vloerverwarming
- * Warmwatertoestellen
- * Gashaarden en gevelkachels
- * Oliegestookte Zibro Kamin kachels
- * Installatiematerialen
- * IJzerwaren en tuinartikelen
- * Machines en gereedschappen

annink & zn.

*Koop bij de zaak, waar u slaagt
Bij de vakman met 85 jaar ervaring*

2e Barendrechtseweg 184 - Telefoon 0180-61 28 66 - Telefax 0180-62 07 04

G.J. Andeweg BV
Glas - Schilderwerken

Sterk in duurzaam onderhoud

Postadres: Postbus 482
2990 AL BARENDRECHT
Ebweg 35
Bezoekadres: 2991 LS BARENDRECHT

Kantoor 0180 - 61 33 46
info@gjandeweg.nl
www.gjandeweg.nl

**Rijsdijk, Strijen (078) 674 18 01
674 45 15**

Voor uw vrachttje
zand, grind, grond of
mijnsplijt en andere
verhardingen

